

Ob razstavi

1.19 Objavljena recenzija, prikaz knjige, kritika
Prejeto: 9. 2. 2016

Anton Arko*

*Lingua Latina –
Razstava o latinščini v javni osnovni šoli
Ljubljana, 28. 5. 2015–31. 12. 2016
Lingua latina – The Exhibition about
Latin in the Slovene state primary school
Ljubljana, 28. 5. 2015–31. 12. 2016*

Lingua Latina – Razstava o latinščini v javni osnovni šoli je na ogled v Slovenskem šolskem muzeju od maja 2015. Pripravila sta jo upokojena učiteljica latinščine, prof. Aleksandra Pirkmajer Slokan in kustos Slovenskega šolskega muzeja Anton Arko. Prikazuje zgodovino pouka latinščine v javni osnovni šoli od leta 1958 dalje, ko je splošni zakon o šolstvu uzakonil enotno osemletno osnovno šolo in gimnazijo spremenil iz osemletne v štiriletno šolo. Sprejet je bil tudi sklep, da se obe klasični gimnaziji, ki sta po letu 1945 delovali v Sloveniji: ljubljanska in mariborska, ukineta in priključita gimnazijam splošnega tipa. Takrat je latinščina prvič prišla v osnovno šolo in se do današnjih dni v slabih šestdesetih letih pojavljala na različnih osnovnih šolah po vsej Sloveniji, nepretrgoma pa je ves čas obstala le na OŠ Prežihovega Voranca v Ljubljani, ki je nekaj časa imela vlogo neuradnega področnega centra za latinski jezik. Kljub večkratnemu preganjanju latinščine iz šolskih klopi se je po zaslugi prizadevnih profesorjev in vodstev šol, ki so ji bila naklonjena, ohranila do današnjih dni. Latinščina je kot neke vrste matematika, ki uri našo pamet, spomin. Je kot podstat, mreža, po kateri pleza in se vanjo vpenja vse drugo znanje. Tako je že Mark Tulij Cicero zapisal *Non tam praeclarum est scire Latine quam turpe nescire* ali *Ni tako imenitno znati latinščino, kot jo je nespametno ne znati*.

Odprtje razstave 28. maja je vodila muzejska svetnica mag. Marjetka Balkovec Debevec, poleg direktorja Slovenskega šolskega muzeja mag. Staneta Okoliša in avtorjev razstave pa je spregovoril tudi slavnostni govornik akademik prof. dr. Kajetan Gantar, ki se je dotaknil problematike ukinjanja klasične gimnazije in preganjanja

* Anton Arko, prof. zgodovine in ruskega jezika, kustos v SŠM, Ljubljana,
e-pošta: aarko.ssm@gmail.com

latinščine iz osnovne šole. Ambientalno obogatitev prireditve, ki se je udeležilo 121 obiskovalcev, je prispevala muzejska glasbena skupina Muzealije s skladbami in pesmi v klasičnih jezikih.

Na razstavi lahko poleg zgodovinskega pregleda pouka latinščine v javni osnovni šoli, ki obsega večji del razstave, spoznamo tudi raznovrstne zanimive latinske interesne dejavnosti. Nekatere so potekale v okviru pouka, druge so bile pripravljene kot prostočasne dejavnosti. Med njimi je na ogled najstarejša dejavnost – dramsko-recitacijska delavnica, kjer so učenci latinščine uprizarjali krajša avtorska in tuja dela, pa tudi dve celovečerni dramski predstavi v lastni režiji. Povezanost latinščine in sedanjosti predstavljajo še izleti, tabori in ekskurzije, kjer so učenci lahko občutili antiko v živo. Na tak način so pri epigrafski delavnici na terenu raziskovali antične nagrobnike in spomenike ter jih prevajali. Latinščina je na državni ravni zaživela v obliki nagrajenih raziskovalnih nalog in latinskega državnega tekmovanja, ki je podeljevalo Sovretova priznanja in pohvale. Kateri učitelj je poučeval latinščino na kateri šoli v katerem obdobju in koliko je imel učencev, pa je zbrano na posebnem panoju z veliko razpredelnico, ki zajema vso Slovenijo. Na ogled so postavljeni tudi osnovnošolski latinski učbeniki in zvezki ter antični izdelki spretnih učencev.

Razstava je postavljena na štirinajstih panojih, eksponati pa so predstavljeni v treh vitrinah. Digitalno postavitev in grafično podobo sta ji dala oblikovalca Matjaž Kavari in Laura Bolčina, postavil pa jo je muzejski sodelavec Marijan Javoršek.

Ob razstavi je v petstotih izvodih izšel istoimenski katalog, ki sta ga napisala avtorja razstave. Obsega 34 strani, ki govorijo o zgodovini poučevanja latinščine v javni osnovni šoli od leta 1958 do današnjih dni.

V okviru razstave pa je kot spremljevalni razstavni program na voljo tudi delavnica z naslovom Svet antike, pri kateri se otroci pogovarjajo o Rimskem cesarstvu in nekaj vidnejših vladarjih, vstopijo v svet mitologije in spoznajo rimske bogove ter njihove attribute. Seznanijo se z osnovami latinskega jezika in skupaj prevajajo latinske pregovore, v sklepnem delu pa si izdelajo igralne karte na tematiko antičnega sveta.

Razstava, ki je odmevala tudi po valovih Radia Slovenija in Radia Ognjišče, bo predvidoma na ogled do konca leta 2016.